

IRODALOM: *Lámfalussy S.*: A vöröstölgy magyarországi viszonylatban való telepítése, faanyagának kiértékelése és a cserrel való összehasonlítása. Budapest, 1950. Agrártudományi Egyetem Erdőmérnöki Karának Évkönyve. 1. sz. 189—201. o. — *Lányi J.*: A vöröstölgy műszaki tulajdonságainak összehasonlító vizsgálata. Budapest, 1953. Erdészeti Kutatások. 1. sz. 153—164. o. — *Schenck, C. A.*: Fremdländische Wald- und Parkbäume. Berlin, 1939. Paul Parey.

Д-р Барабич Е.: ГЕНЕТИЧЕСКИЕ ВОПРОСЫ ПОСЕВНОГО МАТЕРИАЛА КРАСНОГО ДУБА.

Мнение венгерских специалистов относительно оценки американского красного дуба — в особенности взгляды на древесину — сильно расходятся. Причина этого таится в том, что не сделали различия между отдельными сортами. Можно видеть, что посадки в парках из акклиматизированных экземпляров созданы без учёта сорта и видов на урожай (размножение).

На основе многократных исследований веса семян доказывается и многократная гибридизация. На основании этого нужно исследовать в интересах получения соответствующего посевного материала наиболее результативно плодоносящие породы и скрещивания.

Dr. Barabits E.: GENETISCHE FRAGEN ÜBER DAS FORTPFLANZUNGSMATERIAL DER ROTEICHE

Die amerikanische Roteiche und vor allem ihr Holz werden von der ungarischen Fachleuten sehr verschieden bewertet, da man die einzelnen Rassen nicht unterscheidet. Es kann nachgewiesen werden, dass für den forstlichen Anbau der Roteiche das Saatgut von Parkbäumen gewonnen wurde, ohne Rücksicht auf Rasse oder Herkunft. Auf Grund der Prüfung der Eichelgewicht-Häufigkeit kann auch eine häufige Hybridisierung nachgewiesen werden. An Hand dieser Ergebnisse sollen jene Rassen und Kreuzungen aufgesucht werden, deren Anbau unter den örtlichen Verhältnissen den grössten Erfolg erhoffen lässt. Das Sammeln des Vermehrungsgutes soll an diesen erfolgen.

Lucfenyő-gubacstetvek elleni nagyüzemi védekezés tapasztalatai és a javasolható újabb permetezőszerek

GERGÁCZ JÓZSEF

Az Erdő XV. évfolyamának (1966) 272—276. lapjain ismertettük röviden a gubacstetvek biológiáját és a kisparcellás, valamint félüzemi kísérletek alapján leírtuk az életmódjukra alapozott védekezési technológiát.

A nagyüzemi védekezések során az azóta eltelt időben szerzett tapasztalatainkat, és a forgalomból lassan kivonásra kerülő DDT (Hungária DL 40) tartalmú szerek helyett ajánlható inszekticideket ismertetjük a következőkben.

Karácsonyfatelepi bejárásaink során több ízben tapasztaltuk, hogy a legtöbb erdőgazdaságban a megfelelő gépek hiánya miatt nehézségbe ütközik a vegyszeres védekezés elvégzése. Másutt vízszerezési nehézségek teszik lehetetlenné a védekezési munkákat. Éppen ezért sok helyen a megelőző védekezésre helyezik a fő súlyt, amit, ha az adottságok megvannak, mi is helyesnek tartunk. A megfelelően árnyalt karácsonyfákon ugyanis a gubacstetvek nem tudnak elszaporodni. Ezért az idősebb állomány alá, vagy nyárfasorokba ültetett karácsonyfák a legtöbbször csaknem teljesen gubacsmentesek maradnak. Nem könnyű azonban az árnyalást úgy szabályozni, hogy az a fácskák alakjára ne legyen torzító hatása.

Mint ahogy már leírtuk, a leghatásosabb védekezési módnak a fundatrix nemzedék vegyszeres úton történő megsemmisítése bizonyult, október második felében, szükség esetén márciusban megismételt permetezéssel.

A Szombathelyi Állami Erdőgazdaság nagyobb karácsonyfatelepein kezdettől fogva figyelemmel kísértük a nagyüzemi védekezéseket, melyeket RS—09-es erőgép Sp—293 permetező munkagépével végeztek. A vegyszeres védekezést a bajti karácsonyfatelepi kivételével évente egy alkalommal hajtották végre, 1965 és 1966 októberének második felében. 1967-ben a karácsonyfák mérete már nem tette lehetővé ennek a géptípusnak az alkalmazását. Permetezőszerként Hungária DL 40-et (1⁰/₀), ill. Hungária L2-t (2⁰/₀) használtak.

A kiértékelés mindig a következő év nyarán történt gubacsszámlálással és meghatároztuk a gubacstetűkárosítók miatt nem értékesíthető karácsonyfák százalékos arányát is. Az eredményt az 1. táblázatban ismertetjük.

Nagyüzemi permetezések eredménye

1. táblázat

Értékelés ideje	Átl. mag. m	Átl. gubacssz., db/m		Nem értékesíthető, %	
		permetezett	kontroll	permetezett	kontroll
Pinkamindszent					
1965	0,7		0		0
1966	0,9	0,1	21,5	0	18,0
1967	1,2	0,7	43,1	0	38,6
Tömörd					
1965	0,7		1,7		0,2
1966	0,8	0,6	14,1	0,2	6,8
1967	0,9	2,7	7,5	1,2	11,5
Kondorfa					
1965	0,7	0,1			0,0
1966	0,8	0,0			0,0
1967	1,1	2,9			1,2
Szalafő					
1965	0,7	0,0			0,0
1966	0,8	0,0			0,0
1967	0,9	0,7			0,0
Dozmat					
1965	0,7	0,0			0,0
1966	0,8	2,8			2,0
1967	0,9	9,2			6,1

A dozmati karácsonyfatelepen 1966 őszén a permetezést nem végezték el, ezzel magyarázható a gubacsszám hirtelen emelkedése. Azokon a karácsonyfatelepeken, ahol kontroll terület nincs, az egymás utáni években megállapított gubacsszám viszonylagos állandósága mutatja a permetezés hatását.

A bajti karácsonyfatelepet 1965 óta nagyüzemi kísérleti területként kezeljük. Célunk az volt, hogy a leírt technológia alapján rendszeresen elvégzett vegyszeres védekezések útján az értékesítési méretek eléréséig gubacsmentes karácsonyfát neveljünk. Hogy ez mennyire sikerült, arra a 2. táblázat adatai adnak vá-

Nagyüzemi permetezési kísérlet eredménye a bajti karácsonyfatelepen

2. táblázat

Értékelés ideje	Átl. mag. m	Átlagos gubacsszám az		
		összel	összel és tavasszal	nem
		db/m		
1966	0,5	0,4	0,2	0,4
1967	0,8	0,2	0,1	0,8
1968	1,3	0,2	0,1	1,6

laszt. Ezen a karácsonyfatelepen a fácskák nagyrésze már elérte az értékesítési méretet, de a permetezett parcellákon gubacsos lucfenyő alig található.

Amint az adatok mutatják, a figyelemmel kísért nagyüzemi védekezések egybehangzóan igazolják azok hatásosságát. A legjobban sikerült a károsítók leküzdése a pinkaminszenti és bajti karácsonyfatelepeken. Ez elsősorban a körültekintőbb munkával és a minden alkalommal friss permetezősszer felhasználásával magyarázható. Az a tény, hogy néhol a permetezett területen is viszonylag sok a gubacs, a gondosabb munkára és a márciusban megismételt vegyszeres védekezések szükségességére int bennünket. A növényvédőszer felhasználásakor sosem szabad megfeledkezni a szer eltarthatóságáról!

Elsősorban a vízszerzési nehézségek kiküszöbölése miatt a Szombathelyi Állami Erdőgazdaság tömördi karácsonyfatelepen 1967 őszen beállítottunk egy nagyüzemi porozási kísérletet is. A munkát RS—09-es erőgép porozó felszereléssel végeztük (1. ábra). A kísérletben Wofatox (2% metil-parathion) és Hun-

1. ábra. Porozás RS 09-es géppel

gária L 7 (7,8% lindán) porozószereket használtunk. A porozást a *fundatrix* nemzedék legérzékenyebb stádiumában, október második felében hajtottuk végre. Ugyanakkor a szomszédos területeket Hungária DL 40 1%-kal permeteztük. Az eredményt a 3. táblázat szemlélteti. Amint látható, a Hungária L 7 porozósszer 20—25 kg/ha dózisban nagyon jó eredményt ad.

A DDT tartalmú (Hungária DL 40) permetezősszerek korlátozása és a forgalomból történő fokozatos kivonása szükségessé tette, hogy az üzem számára egyéb hatásos permetezősszereket ajánljunk. Az ezzel kapcsolatban 1968. márciusában lefolytatott kisparcellás kísérleteink eredményét foglaljuk össze a 4. táblázatban. A kísérletek során az előírás szerinti koncentrációval, annak dupla és ötszörös dóziséval dolgoztunk. Az adatok alapján a kipróbált permetezősszerek közül elfogadható eredményt csak a *Sevin*, a *Foszfotion* és az *olajos Wofatox* adott. A *Sevin* egyelőre kísérleti célokra behozott szer. Fentiek alapján beszerzése javasolható. Növénykárosodást egyik permetezősszernél sem észleltünk.

Nagyüzemi porozási kísérlet eredménye

Alkalmazott növényvédőszer	Felhasznált mennyiség	Átlagos magasság	Átlagos gubacs-szám	Nem értékesíthető
	kg/ha	m	db/m	%
Wofatox porozó	14	0,9	31,6	17
Wofatox porozó	24	1,0	22,8	19
Wofatox porozó	35	0,9	14,5	9
Wofatox porozó	43	1,1	21,9	16
Hungária L7 porozó	14	1,0	0,2	—
Hungária L7 porozó	24	1,1	0,0	—
Hungária L7 porozó	35	1,1	0,0	—
Hungária DL 40 permetező 1%	6	1,1	1,4	—
Kontroll	—	1,1	35,1	25

Újfajta növényvédőszer hatása

Alkalmazott növényvédőszer	Koncentráció	Átlagos gubacs-szám
	%	db/m
Anthio (Formothion)	0,2	82,5
	0,4	63,9
	1,0	39,4
Roxion (Dimethoate)	0,05	65,9
	0,1	64,6
	0,25	28,2
Akaration (30% 0,0 diethyl-S-dithiophosphat)	0,05	17,7
	0,1	11,6
	0,25	7,4
Foszfotion (50% Malathion/0,0 dimetil S-) dikarbitoxietil (ditiofoszfát)	0,2	13,6
	0,4	0,1
	1,0	0,3
Olajos Wofatox (metilparathion)	0,2	35,8
	0,4	21,6
	1,0	1,1
Sevin (50% I-naftil-N-metilkarbamát)	0,2	0,0
	0,4	0,0
	0,6	0,0
Kontroll	—	48,6

A jelenleg és a már korábban kipróbált (említett cikkben ismertetett) inszekticidek közül karácsonyfatelepeken a jövőben a következő permetezőszerek alkalmazását javasolhatjuk: Hungária L 7 porozó 20—25 kg/ha, Wofatox 2⁰/₀, olajos Wofatox 2⁰/₀, Sevin 0,5⁰/₀, Foszfotion 0,5⁰/₀, Ekatin 0,5⁰/₀, Tinox 0,5⁰/₀ permetező.

2. ábra. Permetezés háti motoros permetezőgéppel

A biztos hatás érdekében célszerűbb a kétszeri védekezés (október második fele és március) és a felhasznált növényvédőszeres váltogatása. Bár tudjuk azt, hogy egy védekezési eljárás kidolgozása során nem az alkalmazott géptípus a döntő, mégis úgy gondoljuk, hogy a jövőben erre is nagyobb gondot kell fordítanunk, nemcsak jelen esetben, hanem az egész erdővédelem területén. Az erdőgazdasági terepalakulatokhoz kiválóan alkalmazkodik a karácsonyfatelepeken általunk is kipróbált háti motoros permetezőgép (2. ábra), melynek a beszerzési tervekbe való beépítését ezúton is javasoljuk.

Гергач И.: ОПЫТЫ ПО ШИРОКОЙ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ЗАЩИТЕ ОТ ГАЛЛОВ ЕЛОВЫХ ТЛЕЙ И ПРЕДЛАГАЕМЫЕ НОВЕЙШИЕ СРЕДСТВА ДЛЯ ОПРЫСКИВАНИЯ.

Как дополнительное средство защиты растений попробовали новый, содержащий ДДТ инсектицид. На посадках новогодних елок в будущем можно рекомендовать к использованию следующие средства: Хунгария Л-7 — опылывается на 1 га 25 кг, Вофатокс 2% — опрыскиваемое средство, масляной Вофатокс — 2%, Севин 0,5%, Фосфотин 0,5%, Екати 0,5%, Тинокс 0,5%. Целесообразна двукратная (во второй половине октября и в марте защита и чередование средств защиты растений.

*Gergács J.: ERFÄHRUNGEN BEI DER GROSSBETRIEBLICHEN BEKÄMPFUNG VON FICH-
TENGÄLLENLÄUSEN UND EINIGE EMPFOHLENE NEUE SPRITZMITTEL*

Zur Ersetzung der DDT-haltigen Pflanzenschutzmittel wurden neue Insektizide erprobt. In Weihnachtsbaumanlagen können künftig 20 bis 25 kg/ha vom Stäubemittel Hungaria L 7, sowie die folgenden Spritzmittel angewandt werden: Wofatox 2%, öhliges Wofatox 2%, Sevin 0,5%, Fosfotion 0,5%, Ekatin 0,5%, Tinox 0,5%. Es wird eine zweimalige Behandlung (in der zweiten Oktoberhälfte und im März) sowie ein Wechseln der angewandten Schutzmittel geraten.